కృష్ణ యజుర్వేదీయ తైత్తిరీయ సంహితా

||అథ సప్తమ కాణ్డే ప్రథమః ప్రశ్నః||

హరిః ఓమ్|| ప్రజననం జ్యోతిరగ్నిర్దేవతానాం జ్యోతిర్విరాట్ఛన్దసాం జ్యోతిర్విరాడ్వాచోఽగ్నౌ సం తిష్ఠతే విరాజమభి సం పద్యతే తస్మాత్తజ్జ్యోతిరుచ్యతే ద్వౌ స్తోమౌ ప్రాతఃసవనం వహతో యథా ప్రాణశ్చాఽపానశ్చ ద్వౌ మాధ్యన్దినగ్ం సవనం యథా చక్షుశ్చ శ్రోత్రం చ ద్వౌ తృతీయసవనం యథా వాక్చ ప్రతిష్ఠా చ పురుషసమ్మితో వా ఏష యజ్ఞోఽస్థూరి- [౧]
ర్యఙ్కామఙ్కామయతే తమేతేనాఽభ్యశ్నుతే సర్వగ్గ్ హ్యస్థూరిణాఽభ్యశ్నుతేఽగ్నిష్టోమేన వై ప్రజాపతిః ప్రజా అసృజత తా అగ్నిష్టోమేనైవ పర్యగృహ్ణాత్తాసాం పరిగృహీతానామశ్వతరోఽత్యప్రవత తస్యాఽనుహాయ రేత ఆఽదత్త తద్గర్దభే న్యమార్ట్తస్మాద్గర్దభో ద్విరేతా అథో ఆహుర్వడబాయాన్న్యమార్డ్డితితస్మాద్వడబా ద్విరేతా అథో ఆహురోషధీషు [౨]
న్యమార్డ్డితి తస్మాదోషధయోఽనభ్యక్తా రేభన్త్యథో ఆహుః ప్రజాసు న్యమార్డ్డితి తస్మాద్యమౌ జాయేతే తస్మాదశ్వతరో న ప్ర జాయత ఆత్తరేతా హి తస్మాద్బర్హిష్యనవక్లృప్తః సర్వవేదసే వా సహస్రే వాఽవక్లృప్తోఽతి హ్యప్రవత య ఏవం విద్వానగ్నిష్టోమేన యజతే ప్రాఽజాతాః ప్రజా జనయతి పరి ప్రజాతా గృహ్ణాతి తస్మాదాహుర్జ్యేష్ఠయజ్ఞ ఇతి [౩]
ప్రజాపతిర్వావ జ్యేష్ఠః స హ్యేతేనాఽగ్రేఽయజత ప్రజాపతిరకామయత ప్ర జాయేయేతి స ముఖతస్త్రివృతం నిరమిమీత తమగ్నిర్దేవతాఽన్వసృజ్యత గాయత్రీ ఛన్దో రథంతరగ్ం సామ బ్రాహ్మణో మనుష్యాణామజః పశూనాం తస్మాత్తే ముఖ్యా ముఖతో హ్యసృజ్యన్తోరసో బాహుభ్యాం పఞ్చదశం నిరమిమీత తమిన్ద్రో దేవతాఽన్వసృజ్యత త్రిష్టుప్ఛన్దో బృహ- [౪]
త్సామ రాజన్యో మనుష్యాణామవిః పశూనాం తస్మాత్తే వీర్యావన్తో వీర్యాద్ధ్యసృజ్యన్త మధ్యతః సప్తదశం నిరమిమీత తం విశ్వే

దేవా దేవతా అన్వసృజ్యన్త జగతీ ఛన్దో వైరూపగ్ం సామ వైశ్యో మనుష్యాణాం గావః పశూనాం తస్మాత్త ఆద్యా అన్నధానాద్ధ్యసృజ్యన్త తస్మాద్భూయాగ్ంసోఽన్యేభ్యో భూయిష్ఠా హి దేవతా అన్వసృజ్యన్త పత్త ఏకవిగ్ంశం నిరమిమీత తమనుష్టుప్ఛన్దో- [౫] ఽన్వసృజ్యత వైరాజగ్ం సామ శూద్రో మనుష్యాణామశ్వః పశూనాం తస్మాత్తౌ భూతసఙ్క్రామిణావశ్వశ్చ శూద్రశ్చ తస్మాచ్ఛూద్రో యజ్ఞేఽనవక్లృప్తో న హి దేవతా అన్వసృజ్యత తస్మాత్పాదావుప జీవతః పత్తో హ్యసృజ్యేతాం ప్రాణా వై త్రివృదర్ధమాసాః పఞ్చదశః ప్రజాపతిః సప్తదశస్త్రయ ఇమే లోకా అసావాదిత్య ఏకవిగ్ంశ ఏతస్మిన్వా ఏతే శ్రితా ఏతస్మిన్ప్రతిష్ఠితా య ఏవంవేదైతస్మిన్నేవ శ్రయత ఏతస్మిన్ప్రతితిష్ఠతి॥[౬]

అస్థూరిరేపధీషు జ్యేష్ఠయజ్ఞ ఇతి బృహదనుష్టుప్ఛన్దః ప్రతిష్ఠితా నవ చ॥ ***7.1.1***॥

ప్రాతఃసవనే వై గాయత్రేణ ఛన్దసా త్రివృతే స్తోమాయ జ్యోతిర్దధదేతి త్రివృతా బ్రహ్మవర్చసేన పఞ్చదశాయ జ్యోతిర్దధదేతి పఞ్చదశేనౌజసా వీర్యేణ సప్తదశాయ జ్యోతిర్దధదేతి సప్తదశేన ప్రాజాపత్యేన ప్రజననేనైకవిగ్ంశాయ జ్యోతిర్దధదేతి స్తోమ ఏవ తథ్స్తోమాయ జ్యోతిర్దధదేత్యథో స్తోమ ఏవ స్తోమమభి ప్ర ణయతి యావన్తో వై స్తోమాస్తావన్తః కామాస్తావన్తో లోకాస్తావన్తి జ్యోతీగ్ష్యేతావత ఏవ స్తోమానేతావతః కామానేతావతో లోకానేతావన్తి జ్యోతీగ్ష్యవ రున్ధే॥[౭]

తావన్తో లోకాస్త్రయోదశ చ॥ ***7.1.2***॥

బ్రహ్మవాదినో వదన్తి స త్వై యజేత యోఽగ్నిష్టోమేన యజమానోఽథ సర్వస్తోమేన యజేతేతి యస్య త్రివృతమన్తర్యన్తి ప్రాణాగ్స్తస్యాఽన్తర్యన్తి ప్రాణేషు మేఽప్యసదితి ఖలు వై యజ్ఞేన యజమానో యజతే యస్య పఞ్చదశమఽన్తర్యన్తి వీర్యం తస్యాన్తర్యన్తి వీర్యే మేఽప్యసదితి ఖలు వై యజ్ఞేన యజమానో యజతే యస్య సప్తదశమన్తర్యన్తి [౮]

ప్రజాన్తస్యాఽన్తర్యన్తి ప్రజాయాం మేఽప్యసదితి ఖలు వై యజ్ఞేన యజమానో యజతే యస్యైకవిగ్ంశమన్తర్యన్తి ప్రతిష్ఠాన్తస్యాఽన్తర్యన్తి ప్రతిష్ఠాయాం మేఽప్యసదితి ఖలు వై యజ్ఞేన యజమానో యజతే యస్య త్రిణవమన్తర్యన్త్యృతూగ్శ్చ తస్య నక్షత్రియాం చ విరాజమన్తర్యన్త్యృతుషు మేఽప్యసన్నక్షత్రియాయాఞ్చ విరాజీతి [౯] ఖలు వై యజ్ఞేన యజమానో యజతే యస్య త్రయస్త్రిగ్ంశమన్తర్యన్తి దేవతాస్తస్యాఽన్తర్యన్తి దేవతాసు మేఽప్యసదితి ఖలు వై యజ్ఞేన యజమానో యజతే యో వై స్తోమానామవమం పరమతాజ్గచ్ఛన్తం వేద పరమతామేవ గచ్ఛతి త్రివృద్వై స్తోమానామవమస్త్రివృత్పరమో య ఏవం వేద పరమతామేవ గచ్ఛతి॥[౧౦]

సప్తదశమన్తర్యన్తి విరాజీతి చతుశ్చత్వారిగ్ంశచ్చ||***7.1.3***||

అఙ్గిరసో వై సత్త్రమాసత తే సువర్గం లోకమాయన్తేషాగ్ం హవిష్మాగ్శ్చ హవిష్కృచ్చాఽహీయేతాం తావకామయేతాగ్ం సువర్గం లోకమియావేతి తావేతన్ద్విరాత్రమపశ్యతాన్తమాఽహరతాన్తేనాఽయజేతాన్తతో వై తౌఽసువర్గం లోకమైతాం య ఏవం విద్వాన్ద్విరాత్రేణ యజతే సువర్గమేవ లోకమేతి తావైతాం పూర్వేణాహ్నాగచ్ఛతాముత్తరేణా- [౧౧] ఽభిప్లవః పూర్వమహర్భవతి గతిరుత్తరం జ్యోతిష్టోమోఽగ్నిష్టోమః పూర్వమహర్భవతి తేజస్తేనాఽవ రున్ద్ధే సర్వస్తోమోఽతిరాత్ర ఉత్తరగ్ం సర్వస్యాఽఽప్త్యై సర్వస్యాఽవరుద్ధ్యై గాయత్రం పూర్వేఽహన్త్సామ భవతి తేజో వై గాయత్రీ గాయత్రీ బ్రహ్మవర్చసం తేజ ఏవ బ్రహ్మవర్చసమాత్మన్ధత్తే త్రైష్టుభముత్తర ఓజో వై వీర్యం త్రిష్టుగోజ ఏవ వీర్యమాత్మన్ధత్తే రథన్తరం పూర్వే- [౧౨] ఽహన్త్సామ భవతీయం వై రథన్తరమస్యామేవ ప్రతి తిష్ఠతి బృహదుత్తరేఽసౌ వై బృహదముష్యామేవ ప్రతి తిష్ఠతి తదాహుః క్వ జగతీ చాఽనుష్టుప్చేతి వైఖానసం పూర్వేఽహన్త్సామ భవతి తేన జగత్యై నైతి షోడశ్యుత్తరే తేనాఽనుష్టుభోఽథాఽఽహుర్యథ్సమానేఽర్ధమాసే

స్యాతామన్యతరస్యాఽహ్నో వీర్యమను పద్యేతేత్యమావాస్యాయాం పూర్వమహర్భవత్యుత్తరస్మిన్నుత్తరన్నైవాఽర్ధమాసయోర్భవతో నానావీర్యే భవతో హవిష్మన్నిధనం పూర్వమహర్భవతి హవిష్కృన్నిధనముత్తరం ప్రతిష్ఠిత్యై॥[౧౩]

*ఉత్తరిణ రథన్తరం పూర్వేఽన్వేకవిగ్ంశతిశ్చ||**7.1.4**||*

ఆపో వా ఇదమగ్రే సలిలమాసీత్తస్మిన్ప్రజాపతిర్వాయుర్భూత్వాఽచరథ్స ఇమామపశ్యత్తాం వరాహో భూత్వాఽహరత్తాం విశ్వకర్మా భూత్వా వ్యమార్ట్సాఽప్రథత సా పృథివ్యభవత్తత్పృథివ్యై పృథివిత్వం తస్యామశ్రామ్యత్ప్రజాపతిః స దేవానసృజత వసూన్రుద్రానాదిత్యాన్తే దేవాః ప్రజాపతిమబ్రువన్ప్ర జాయామహా ఇతి సోఽబ్రవీ- [౧౪] ద్యథాఽహం యుష్మాగ్ంస్తపసాఽసృక్ష్యేవం తపసి ప్రజననమిచ్ఛధ్వమితి తేభ్యోఽగ్నిమాయతనం ప్రాఽయచ్ఛదేతేనాఽఽయతనేన శ్రామ్యతేతి తేఽగ్నినాఽఽయతనేనాఽశ్రామ్యన్తే సంవథ్సర ఏకాఙ్గామసృజన్త తాం వసుభ్యో రుద్రేభ్య ఆదిత్యేభ్యః ప్రాఽయచ్ఛన్నేతాగ్ం రక్షధ్వమితి తాం వసవో రుద్రా ఆదిత్యా అరక్షన్త సా వసుభ్యో రుద్రేభ్య ఆదిత్యేభ్యః ప్రాఽజాయత త్రీణి చ [౧౫] శతాని త్రయస్త్రిగ్ంశతఞ్చాఽథ సైవస హస్రతమ్యభవత్తే దేవాః ప్రజాపతిమబ్రువన్థ్సహస్రేణ నో యాజయేతి సోఽగ్నిష్టోమేన వసూనయాజయత్త ఇమంల్లోకమజయన్తచ్చాఽదదుః స ఉక్థ్యేన రుద్రానయాజయన్తేఽన్తరిక్షమజయన్తచ్చాదదుః

సోఽతిరాత్రేణాఽదిత్యానయాజయత్తేఽముంల్లోకమజయన్తచ్చాఽదదుస్తదన్తరిక్షం [౧౬] వ్యవైర్యత తస్మాద్రుద్రా ఘాతుకా అనాయతనా హి తస్మాదాహుః శిథిలం వై మధ్యమమహస్త్రిరాత్రస్య వి హి తదవైర్యతేతి త్రైష్టుభం మధ్యమస్యాఽహ్న ఆజ్యమ్భవతి సంయానాని సూక్తాని శగ్ంసతి షోడశినగ్ం శగ్ంసత్యహ్నో ధృత్యా అశిథిలమ్భావాయ తస్మాత్త్రిరాత్రస్యాఽగ్నిష్టోమ ఏవ ప్రథమమహః స్యాదథోక్థ్యోఽథాఽతిరాత్ర ఏషాంల్లోకానాం

విధృత్యై త్రీణిత్రీణి శతాన్యనూచీనాహమవ్యవచ్ఛిన్నాని దదా- [౧౭] త్యేషాం లోకానామను సంతత్యై దశతం న వి చ్ఛిన్ద్యాద్వైరాజన్నేద్వ్యచ్ఛినదానీత్యథ యా సహస్రతమ్యాసీత్తస్యామిన్ద్రశ్చ విష్ణుశ్చ వ్యాయచ్ఛేతాగ్ం స ఇన్ద్రోఽమన్యతాఽనయా వా ఇదం విష్ణుః సహస్రం వర్క్ష్యత ఇతి తస్యామకల్పేతాం ద్విభాగ ఇన్ద్రస్తృతీయే విష్ణుస్తద్వా ఏషాఽభ్యనూచ్యత ఉభా జిగ్యథురితి తాం వా ఏతామచ్ఛావాక [౧౮] ఏవ శగ్ంసత్యథ యా సహస్రతమీ సా హోత్రే దేయేతి హోతారం వా అభ్యతిరిచ్యతే యదతిరిచ్యతే హోతాఽనాప్తస్యాఽఽపయితాఽథాఽహురున్నేత్రే దేయేత్యతిరిక్తా వా ఏషా సహస్రస్యాఽతిరిక్త ఉన్నేతర్త్విజామథాఽఽహుః సర్వేభ్యః సదస్యేభ్యో దేయేత్యథాఽఽహురుదాకృత్యా సా వశఞ్చరేదిత్యథాఽఽహుర్బ్రహ్మణే చాఽగ్నీధే చ దేయేతి [౧౯] ద్విభాగం బ్రహ్మణే తృతీయమగ్నీధ ఐన్ద్రో వై బ్రహ్మా వైష్ణవోఽగ్నీద్యథైవ తావకల్పేతామిత్యథాఽఽహుర్యా కల్యాణీ బహురూపా సా దేయేత్యథాఽఽహుర్యా ద్విరూపోభయతఏనీ సా దేయేతి సహస్రస్య పరిగృహీత్యై తద్వా ఏతత్సహస్రస్యాఽయనగ్ం సహస్రగ్గ్ స్తోత్రీయాః సహస్రం దక్షిణాః సహస్రసంమితః సువర్గో లోకః సువర్గస్య లోకస్యాఽభిజిత్యై॥[౨౦]

అబ్రవీచ్చ తదన్తరిక్షన్దదాత్యచ్ఛావాకశ్చ దేయేతి సప్తచత్వారిగ్ంశచ్చ **||7.1.5||**

సోమో వై సహస్రమవిన్దత్తమిన్ద్రోఽన్వవిన్దత్తౌ యమో న్యాగచ్ఛత్తావబ్రవీదస్తు మేఽత్రాఽపీత్యస్తు హీ 3 ఇత్యబ్రూతాగ్ం స యమ ఏకస్యాం వీర్యం పర్యపశ్యదియం వా అస్య సహస్రస్య వీర్యం బిభర్తీతి తావబ్రవీదియం మమాఽస్త్వేతద్యువయోరితి తావబ్రూతాగ్ం సర్వే వా ఏతదేతస్యాం వీర్యం [౨౧] పరి పశ్యామోఽగ్ంశమా హరామహా ఇతి తస్యామగ్ంశమాఽహరన్త తామప్సు ప్రాఽవేశయన్థ్సోమాయోదేహీతి సా రోహిణీ పిఙ్గలైకహాయనీ రూపం కృత్వా త్రయస్త్రిగ్ంశతా చ త్రిభిశ్చ శతైః సహోదైత్తస్మాద్రోహిణ్యా పిఙ్గలయైకహాయన్యా సోమఙ్క్రీణీయాద్య ఏవం విద్వాన్రోహిణ్యా పిఙ్గలయైకహాయన్యా

సోమఙ్క్రీణాతి త్రయస్త్రిగ్ంశతా చైవాఽస్య త్రిభిశ్చ [౨౨] శతైః సోమః క్రీతో భవతి సుక్రీతేన యజతే తామప్సు ప్రావేశయన్నిన్ద్రాయోదేహీతి సా రోహిణీ లక్ష్మణా పష్ఠౌహీ వార్త్రఘ్నీ రూపఙ్కృత్వా త్రయస్త్రిగ్ంశతా చ త్రిభిశ్చ శతైః సహోదైత్తస్మాద్రోహిణీఀల్లక్ష్మణాం పష్ఠౌహీం వార్త్రఘ్నీం దద్యాద్య ఏవం విద్వాన్రోహిణీం లక్ష్మణాం పష్ఠౌహీం వార్త్రఘ్నీం దదాతి త్రయస్త్రిగ్ంశచ్చైవాఽస్య త్రీణి చ శతాని సా దత్తా [౨౩] భవతి తామప్సు ప్రావేశయన్ యమాయోదేహీతి సా జరతీ మూర్ఖా తజ్జఘన్యా రూపఙ్కృత్వా త్రయస్త్రిగ్ంశతా చ త్రిభిశ్చ శతైః సహోదైత్తస్మాజ్జరతీం మూర్ఖాం తజ్జఘన్యామనుస్తరణీం కుర్వీత య ఏవం విద్వాఞ్జరతీం మూర్ఖాం తజ్జఘన్యామనుస్తరణీం కురుతే త్రయస్త్రిగ్ంశచ్చైవాఽస్య త్రీణి చ శతాని సాఽముష్మిఀల్లోకే భవతి వాగేవ సహస్రతమీ తస్మా- [౨౪] ద్వరో దేయః సా హి వరః సహస్రమస్య సా దత్తా భవతి తస్మాద్వరో న ప్రతిగృహ్యః సా హి వరః సహస్రమస్య ప్రతిగృహీతం భవతీయం వర ఇతి బ్రూయాదథాఽన్యాం బ్రూయాదియం మమేతి తథాఽస్య తథ్సహస్రమప్రతిగృహీతం భవత్యుభయతఏనీ స్యాత్తదాహురన్యతఏనీ స్యాథ్సహస్రం పరస్తాదేతమితి యైవ వరః [౨౫] కల్యాణీ రూపసమృద్ధా సా స్యాథ్సా హి వరః సమృద్ధ్యై తాముత్తరేణాఽఽగ్నీధ్రం పర్యాణీయాఽఽహవనీయస్యాఽన్తే ద్రోణకలశమవ ఘ్రాపయ ఏదా జిఘ్ర కలశం మహ్యురుధారా పయస్వత్యా త్వా విశన్త్విన్దవః సముద్రమివ సిన్ధవః సా మా సహస్ర ఆ భజ ప్రజయా పశుభిః సహ పునర్మాఽఽ విశతాద్రయిరితి ప్రజయైవైనం పశుభీ రయ్యా స- [౨౬] మర్ధయతి ప్రజావాన్పశుమాన్రయిమాన్భవతి య ఏవం వేద తయా సహాఽఽగ్నీధ్రం పరేత్య పురస్తాత్ప్రతీచ్యాం తిష్ఠన్త్యాం జుహుయాదుభా జిగ్యథుర్న పరా జయేథే న పరా జిగ్యే కతరశ్చనైనోః। ఇన్ద్రశ్చ విష్ణో యదపస్పృధేథాం త్రేధా సహస్రం వి తదైరయేథామితి త్రేధావిభక్తం వై త్రిరాత్రే సహస్రగ్ం సాహస్రీమేవైనాఙ్కరోతి సహస్రస్యైవైనాం మాత్రాం [౨౭] కరోతి రూపాణి జుహోతి రూపైరేవైనాగ్ం సమర్ధయతి తస్యా ఉపోత్థాయ కర్ణమా జపేదిడే రన్తేఽదితే సరస్వతి

ప్రియే ప్రేయసి మహి విశ్రుత్యేతాని తే అఘ్నియే నామాని సుకృతం మా దేవేషు బ్రూతాదితి దేవేభ్య ఏవైనమా వేదయత్యన్వేనం దేవా బుధ్యన్తే॥[౨౦]

ఏతదేతస్యాఽవీర్యమస్య త్రిభిశ్చ దత్తా సహస్రతమీ తస్మాదేవ వరస్సం మాత్రామేకాన్న చత్వారిగ్ంశచ్చ||**7.1.6**||

సహస్రతమ్యా వై యజమానః సువర్గఁల్లోకమేతి సైనగ్ం సువర్గఁల్లోకజ్గమయతి సా మా సువర్గఁల్లోకజ్గమయేత్యాహ సువర్గమేవైనం లోకం గమయతి సా మా జ్యోతిష్మన్తఁల్లోకజ్గమయేత్యాహ జ్యోతిష్మన్తమేవైనఁల్లోకజ్గమయతి సా మా సర్వాన్పుణ్యాఁల్లోకాన్గమయేత్యాహ సర్వానేవైనం పుణ్యాఁల్లోకాన్గమయతి సా [౨౯] మా ప్రతిష్ఠాం గమయ ప్రజయా పశుభిః సహ పునర్మాఽఽ విశతాద్రయిరితి ప్రజయైవైనం పశుభీ రయ్యాం ప్రతి ష్ఠాపయతి ప్రజావాన్పశుమాన్రయిమాన్భవతి య ఏవం వేద తామగ్నీధే వా బ్రహ్మణే వా హోత్రే వోద్గాత్రే వాఽధ్వర్యవే వా దద్యాథ్సహస్రమస్య సా దత్తా భవతి సహస్రమస్య ప్రతిగృహీతమ్భవతి యస్తామవిద్వా- [30] న్ప్రతిగృహ్ణాతితాం ప్రతి గృహ్ణీయాదేకాఽసి న సహస్రమేకాం త్వా భూతాం ప్రతి గృహ్ణామి న సహస్రమేకా మా భూతాఽఽ విశ మా సహస్రమిత్యేకామేవైనాం భూతాం ప్రతి గృహ్ణాతి న సహస్రం య ఏవం వేద స్యోనాఽసి సుషదా సుశేవా స్యోనా మాఽఽ విశ సుషదా మాఽఽ విశ సుశేవా మాఽఽ విశే- [30] త్యాహ స్యోనైవైనగ్ం సుషదా సుశేవా భూతాఽఽ విశతి నైనగ్ం హినస్తి బ్రహ్మవాదినో వదన్తి సహస్రగ్ం సహస్రతమ్యన్వేతీ ౩ సహస్రతమీగ్ం సహస్రా ౩ మితి యత్ప్రాచీముథ్సృజేథ్సహస్రగ్ం సహస్రతమ్యన్వియాత్తథ్సహస్రమప్రజ్ఞాత్రగ్ం సువర్గఁల్లోకం న ప్ర జానీయాత్ప్రతీచీముథ్సృజతి తాగ్ం సహస్రమను పర్యావర్తతే సా ప్రజానతీ సువర్గఁల్లోకమేతి యజమానమభ్యుథ్సృజతి క్షిప్రే సహస్రం ప్ర జాయత ఉత్తమా నీయతే ప్రథమా దేవాన్గచ్ఛతి॥[౩౨]

లోకాన్గమయతి సాఽవిద్వాన్థ్సశేవా మాఽఽ విశ యజమానన్ద్వాదశ చ||**7.1.7**||

అత్రిరదదాదౌర్వాయ ప్రజాం పుత్రకామాయ స రిరిచానోఽమన్యత నిర్వీర్యః శిథిలో యాతయామా స ఏతఞ్చతూరాత్రమపశ్యత్తమాఽహరత్తేనాఽయజత తతో వై తస్య చత్వారో వీరా ఆఽజాయన్త సుహోతా సూద్గాతా స్వధ్వర్యుః సుసభేయో య ఏవం విద్వాగ్శ్చతూరాత్రేణ యజత ఆఽస్య చత్వారో వీరా జాయన్తే సుహోతా సూద్గాతా స్వధ్వర్యుః సుసభేయో యే చతుర్విగ్ంశాః పవమానా బ్రహ్మవర్చసన్త- [33] ద్య ఉద్యన్తః స్తోమాః శ్రీః సాత్రిగ్గ్ శ్రద్ధాదేవం యజమానం చత్వారి వీర్యాణి నోపాఽనమన్తేజ ఇన్ద్రియం బ్రహ్మవర్చసమన్నాద్యగ్ం స ఏతాగ్శ్చతురశ్చతుష్టోమాన్థ్సోమానపశ్యత్తానాఽహరత్తైరయజత తేజ ఏవ ప్రథమేనాఽవాఽరున్ధేన్ద్రియం ద్వితీయేన బ్రహ్మవర్చసం తృతీయేనాఽన్నాద్యం చతుర్థేన య ఏవం విద్వాగ్శ్చతురశ్చతుష్టోమాన్థ్సోమానాహరతి తైర్యజతే తేజ ఏవ ప్రథమేనాఽవ రున్ధ ఇన్ద్రియం ద్వితీయేన బ్రహ్మవర్చసం తృతీయేనాఽన్నాద్యం చతుర్థేన యామేవాఽత్రిర్బుద్ధిమార్ధ్నోత్తామేవ యజమాన ఋధ్నోతి॥[34]

తత్తేజ ఏవాఽష్టాదశ చ॥**7.1.8**॥

జమదగ్నిః పుష్టికామశ్చతూరాత్రేణాఽయజత స ఏతాన్పోషాగ్ం అపుష్యత్తస్మాత్పలితౌ జామదగ్నియౌ న సఞ్జానాతే ఏతానేవ పోషాన్పుష్యతి య ఏవం విద్వాగ్శ్చతూరాత్రేణ యజతే పురోడాశిన్య ఉపసదో భవన్తి పశవో వై పురోడాశః పశూనేవాఽవ రున్ధేఽన్నం వై పురోడాశోఽన్నమేవాఽవ రున్ధేఽన్నాదః పశుమాన్భవతి య ఏవం విద్వాగ్శ్చతూరాత్రేణ యజతే॥[35]

జమదగ్నిరష్టాచత్వారిగ్ంశత్॥**7.1.9**॥

సంవథ్సరో వా ఇదమేక ఆసీథ్సోఽకామయతర్తూన్థ్సృజేయేతి స ఏతం పఞ్చరాత్రమపశ్యత్తమాఽహరత్తేనాఽయజత తతో వై స ఋతూనసృజత య ఏవం విద్వాన్పఞ్చరాత్రేణ యజతే ప్రైవ జాయతే త ఋతవః సృష్టా న వ్యావర్తన్త త ఏతం పఞ్చరాత్రమపశ్యన్తమాఽహరన్తేనాఽయజన్త తతో వై తే వ్యావర్తన్త [౩౬] య ఏవం విద్వాన్పఞ్చరాత్రేణ యజతే వి పాప్మనా భ్రాతృవ్యేణాఽఽ వర్తతే సార్వసేనిః శౌచేయోఽకామయత పశుమాన్థ్స్యామితి స ఏతం పఞ్చరాత్రమాఽహరత్తేనాఽయజత తతో వై స సహస్రం పశూన్ప్రాఽఽప్నోద్య ఏవం విద్వాన్పఞ్చరాత్రేణ యజతే ప్ర సహస్రం పశూనాప్నోతి బబరః ప్రావాహణిరకామయత వాచః ప్రవదితా స్యామితి స ఏతం పఞ్చరాత్రమా- [౩౭] ఽహరత్తేనాఽయజత తతో వై స వాచః ప్రవదితాఽభవద్య ఏవం విద్వాన్పఞ్చరాత్రేణ యజతే ప్రవదితైవ వాచో భవత్యథో ఏనం వాచస్పతిరిత్యాహురనాప్తశ్చతూరాత్రోఽతిరిక్తః షడ్రాత్రోఽథ వా ఏష సం ప్రతి యజ్ఞో యత్పఞ్చరాత్రో య ఏవం విద్వాన్పఞ్చరాత్రేణ యజతే సం ప్రత్యేవ యజ్ఞేన యజతే పఞ్చరాత్రో భవతి పఞ్చ వా ఋతవః సంవథ్సర [౩౮] ఋతుష్వేవ సంవథ్సరే ప్రతి తిష్ఠత్యథో పఞ్చాక్షరా పఙ్క్తిః పాఙ్క్తో యజ్ఞో యజ్ఞమేవాఽవ రున్ధే త్రివృదగ్నిష్టోమో భవతి తేజ ఏవాఽవ రున్ధే పఞ్చదశో భవతీన్ద్రియమేవాఽవ రున్ధే సప్తదశో భవత్యన్నాద్యస్యాఽవరుద్ధ్యై అథో ప్రైవ తేన జాయతే పఞ్చవిగ్ంశోఽగ్నిష్టోమో భవతి ప్రజాపతేరాప్త్యై మహావ్రతవానన్నాద్యస్యాఽవరుద్ధ్యై విశ్వజిథ్సర్వపృష్ఠోఽతిరాత్రో భవతి సర్వస్యాఽభిజిత్యై॥[౩౯]

తే వ్యావర్తన్త ప్రవదితా స్యామితి స ఏతం పఞ్చరాత్రమా సంవథ్సరోఽభిజిత్యై॥ ***7.1.10***||

దేవస్య త్వా సవితుః ప్రసవేఽశ్వినోర్బాహుభ్యాం పూష్ణో హస్తాభ్యామా దద ఇమామగృభ్ణన్రశనామృతస్య పూర్వ ఆయుషి విదథేషు కవ్యా। తయా దేవాః సుతమా

బభూవుర్బ్భుతస్య సామన్థ్సరమారపన్నీ॥ అభిధా అసి భువనమసి యన్తాఽసి ధర్తాఽసి సోఽగ్నిం వైశ్వానరగ్ం సప్రథసజ్గచ్ఛ స్వాహాకృతః పృథివ్యాం యన్తా రాడ్యన్తాఽసి యమనో ధర్తాఽసి ధరుణః కృష్యై త్వా క్షేమాయ త్వా రయ్యై త్వా పోషాయ త్వా పృథివ్యై త్వాఽన్తరిక్షాయ త్వా దివే త్వా సతే త్వాఽసతే త్వాఽద్భ్యస్త్వౌషధీభ్యస్త్వా విశ్వేభ్యస్త్వా భూతేభ్యః॥[౪౦]

ధరుణః పఞ్చవిగ్ంశతిశ్చ||**7.1.11**||

విభూర్మాత్రా ప్రభూః పిత్రాఽశ్వోఽసి హయోఽస్యత్యోఽసి నరోఽస్యర్వాఽసి సప్తిరసి వాజ్యసి వృషాఽసి నృమణా అసి యయుర్నామాఽస్యాదిత్యానాం పత్వాఽన్విహ్యగ్నయే స్వాహా స్వాహేన్ద్రాగ్నిభ్యాగ్ స్వాహా ప్రజాపతయే స్వాహా విశ్వేభ్యో దేవేభ్యః స్వాహా సర్వాభ్యో దేవతాభ్య ఇహ ధృతిః స్వాహేహ విధృతిః స్వాహేహ రన్తిః స్వాహేహ రమతిః స్వాహా భూరసి భువే త్వా భవ్యాయ త్వా భవిష్యతే త్వా విశ్వేభ్యస్త్వా భూతేభ్యో దేవా ఆశాపాలా ఏతన్దేవేభ్యోఽశ్వం మేధాయ ప్రోక్షితజ్గోపాయత॥[౪౧]

రన్తిస్స్వాహా ద్వావిగ్ంశతిశ్చ||**7.1.12**||

ఆయనాయ స్వాహా ప్రాయణాయ స్వాహోద్ద్రావాయ స్వాహోద్ద్రుతాయ స్వాహా శూకారాయ స్వాహా శూకృతాయ స్వాహా పలాయితాయ స్వాహాఽఽపలాయితాయ స్వాహాఽఽవల్గతే స్వాహా పరావల్గతే స్వాహాఽఽయతే స్వాహా ప్రయతే స్వాహా సర్వస్మై స్వాహా॥[౪౨]

ఆయనాయోత్తరమాపలాయితాయ షడ్విగ్ంశతిః||**7.1.13**||

అగ్నయే స్వాహా సోమాయ స్వాహా వాయవే స్వాహాఽపాం మోదాయ స్వాహా సవిత్రే స్వాహా

సరస్వత్యై స్వాహేన్ద్రాయ స్వాహా బృహస్పతయే స్వాహా మిత్రాయ స్వాహా వరుణాయ
స్వాహా సర్వస్మై స్వాహా॥[౪౩]

*అగ్నయే వాయవేఽపాం మోదాయేన్ద్రాయ త్రయోవిగ్ంశతిః॥**7.1.14**॥*

పృథివ్యై స్వాహాఽన్తరిక్షాయ స్వాహా దివే స్వాహా సూర్యాయ స్వాహా చన్ద్రమసే స్వాహా
నక్షత్రేభ్యః స్వాహా ప్రాచ్యై దిశే స్వాహా దక్షిణాయై దిశే స్వాహా ప్రతీచ్యై దిశే స్వాహోదీచ్యై
దిశే స్వాహోర్ధ్వాయై దిశే స్వాహా దిగ్భ్యః స్వాహాఽవాన్తరదిశాభ్యః స్వాహా సమాభ్యః స్వాహా
శరద్భ్యః స్వాహాఽహోరాత్రేభ్యః స్వాహాఽర్ధమాసేభ్యః స్వాహా మాసేభ్యః స్వాహర్తుభ్యః స్వాహా
సంవథ్సరాయ స్వాహా సర్వస్మై స్వాహా॥[౪౪]

*పృథివ్యై సూర్యాయ నక్షత్రేభ్యః ప్రాచ్యై సప్తచత్వారిగ్ంశత్॥**7.1.15**॥*

అగ్నయే స్వాహా సోమాయ స్వాహా సవిత్రే స్వాహా సరస్వత్యై స్వాహా పూష్ణే స్వాహా
బృహస్పతయే స్వాహాఽపాం మోదాయ స్వాహా వాయవే స్వాహా మిత్రాయ స్వాహా
వరుణాయ స్వాహా సర్వస్మై స్వాహా॥[౪౫]

*అగ్నయే సవిత్రే పూష్ణేఽపాం మోదాయ వాయవే త్రయోవిగ్ంశతిః॥**7.1.16**॥*

పృథివ్యై స్వాహాఽన్తరిక్షాయ స్వాహా దివే స్వాహాఽగ్నయే స్వాహా సోమాయ స్వాహా
సూర్యాయ స్వాహా చన్ద్రమసే స్వాహాఽహ్నే స్వాహా రాత్రియై స్వాహర్జవే స్వాహా సాధవే
స్వాహా సుక్షిత్యై స్వాహా క్షుధే స్వాహాఽఽశితిమ్నే స్వాహా రోగాయ స్వాహా హిమాయ స్వాహా
శీతాయ స్వాహాఽఽతపాయ స్వాహాఽరణ్యాయ స్వాహా సువర్గాయ స్వాహా లోకాయ స్వాహా
సర్వస్మై స్వాహా॥[౪౬]

*పృథివ్యా అగ్నయేఽహ్నే రాత్రియై చతుశ్చత్వారిగ్ంశత్॥**7.1.17**॥*

భువో దేవానాఙ్కర్మ॒ణాపసర్త్తస్య పథ్యాఽసి వసుభిర్దేవేభిర్దేవతయా గాయత్రేణ త్వా ఛన్దసా యునజ్మి వసన్తేన త్వర్తునా హవిషా దీక్షయామి రుద్రేభిర్దేవేభిర్దేవతయా త్రైష్టుభేన త్వా ఛన్దసా యునజ్మి గ్రీష్మేణ త్వర్తునా హవిషా దీక్షయామ్యాదిత్యేభిర్దేవేభిర్దేవతయా జాగతేన త్వా ఛన్దసా యునజ్మి వర్షాభిర్త్వర్తునా హవిషా దీక్షయామి విశ్వేభిర్దేవేభిర్దేవతయాఽఽనుష్టుభేన త్వా ఛన్దసా యునజ్మి శరదా త్వర్తునా హవిషా దీక్షయామ్యఙ్గిరోభిర్దేవేభిర్దేవతయా పాఙ్క్తేన త్వా ఛన్దసా యునజ్మి [౪౭] హేమన్తశిశిరాభ్యాం త్వర్తునా హవిషా దీక్షయామ్యాఽహన్దీక్షామరుహమృతస్య పత్నీఙ్గాయత్రేణ ఛన్దసా బ్రహ్మణా చర్తగ్ం సత్యేఽధాగ్ం సత్యమృతేఽధామ్। మహీమూ షు సుత్రామాణమిహ ధృతిః స్వాహేహ విధృతిః స్వాహేహ రన్తిః స్వాహేహ రమతిః స్వాహా॥[౪౮]

ఆనుష్టుభేన త్వా ఛన్దసా యుజజ్మ్యేకాన్న పఞ్చాశచ్చ||**7.1.18**||

ఈంకారాయ స్వాహేంకృతాయ స్వాహా క్రన్దతే స్వాహాఽవక్రన్దతే స్వాహా ప్రోథతే స్వాహా ప్రప్రోథతే స్వాహా గన్ధాయ స్వాహా ఘ్రాతాయ స్వాహా ప్రాణాయ స్వాహా వ్యానాయ స్వాహాఽపానాయ స్వాహా సందీయమానాయ స్వాహా సందితాయ స్వాహా విచృత్యమానాయ స్వాహా విచృత్తాయ స్వాహా పలాయిష్యమాణాయ స్వాహా పలాయితాయ స్వాహోపరగ్గ్స్యతే స్వాహోపరతాయ స్వాహా నివేక్ష్యతే స్వాహా నివిశమానాయ స్వాహా నివిష్టాయ స్వాహా నిషత్స్యతే స్వాహా నిషీదతే స్వాహా నిషణ్ణాయ స్వాహా [౪౯] ఽఽసిష్యతే స్వాహాఽఽసీనాయ స్వాహాఽఽసితాయ స్వాహా నిపత్స్యతే స్వాహా నిపద్యమానాయ స్వాహా నిపన్నాయ స్వాహా శయిష్యతే స్వాహా శయానాయ స్వాహా శయితాయ స్వాహా సం మీలిష్యతే స్వాహా సం మీలతే స్వాహా సం మీలితాయ స్వాహా స్వప్స్యతే స్వాహా స్వపతే స్వాహా సుప్తాయస్వాహా ప్రభోత్స్యతే స్వాహా ప్రబుధ్యమానాయ స్వాహా ప్రబుద్ధాయ

స్వాహా జాగరిష్యతే స్వాహా జాగ్రతే స్వాహా జాగరితాయ స్వాహా శుశ్రూషమాణాయ స్వాహా శృణ్వతే స్వాహా శ్రుతాయ స్వాహా వీక్షిష్యతే స్వాహా [౩౦] వీక్షమాణాయ స్వాహా వీక్షితాయ స్వాహా సగ్ంహాస్యతే స్వాహా సంజిహానాయ స్వాహోజ్జిహానాయ స్వాహా వివర్త్స్యతే స్వాహా వివర్తమానాయ స్వాహా వివృత్తాయ స్వాహోత్థాస్యతే స్వాహోత్తిష్ఠతే స్వాహోత్థితాయ స్వాహా విధవిష్యతే స్వాహా విధూన్వానాయ స్వాహా విధూతాయ స్వాహోత్క్రగ్స్యతే స్వాహోత్క్రామతే స్వాహోత్క్రాన్తాయ స్వాహా చఙ్క్రమిష్యతే స్వాహా చఙ్క్రమ్యమాణాయ స్వాహా చఙ్క్రమితాయ స్వాహా కణ్డూయిష్యతే స్వాహా కణ్డూయమానాయ స్వాహా కణ్డూయితాయ స్వాహా నికషిష్యతే స్వాహా నికషమాణాయ స్వాహా నికషితాయ స్వాహా యదత్తి తస్మై స్వాహా యత్పిబతి తస్మై స్వాహా యన్మేహతి తస్మై స్వాహా యచ్ఛకృత్కరోతి తస్మై స్వాహా రేతసే స్వాహా ప్రజాభ్యః స్వాహా ప్రజననాయ స్వాహా సర్వస్మై స్వాహా॥[౩౦]

నిషణ్ణాయ స్వాహా వీక్షిష్యతే స్వాహా నికషమాణాయ స్వాహా సప్తవిగ్ంశతిశ్చ||**7.1.19**||

అగ్నయే స్వాహా వాయవే స్వాహా సూర్యాయ స్వాహర్తమస్యృతస్యర్తమసి సత్యమసి సత్యస్య సత్యమస్యృతస్య పన్థా అసి దేవానాఞ్ఛాయాఽమృతస్య నామ తథ్సత్యం యత్త్వం ప్రజాపతిరస్యధి యదస్మిన్వాజినీవ శుభః స్పర్ధన్తే దివః సూర్యేణ విశోఽపో వృణానః పవతే కవ్యన్పశున్న గోపా ఇర్యః పరిజ్మా॥[౩౨]

అగ్నయే వాయవే సూర్యాయాఽష్టాచత్వారిగ్ంశత్||**7.1.20**||

ప్రజననం ప్రాతస్సవనే వై బ్రహ్మవాదినస్స త్వా అఙ్గిరస ఆపో వై సోమో వై సహస్రతమ్యాఽత్రిర్యజ్ఞమదగ్నిస్సంవథ్సరో దేవస్య విభూరాయనాయాఽగ్నయే పృథివ్యా అగ్నయే పృథివ్యై భువ ఈఙ్కారాయాఽగ్నయే వాయవే సూర్యాయ విగ్ంశతిః||**20**||

ప్రజననమఙ్గిరసస్సోమో వై ప్రతిగృహ్ణాతి విభూర్వీక్షమాణాయ ద్విపఞ్చాశత్॥౫౨॥

ప్రజననం పరిజ్మా॥

॥హరి॑: ఓమ్॥

॥శ్రీ కృష్ణార్పణమస్తు॥

॥ఇతి సప్తమ కాణ్డే ప్రథమః ప్రశ్నః॥